

Balanceren

Tekst: dr. H. van den Belt

Bij de lancering van het Cornelis Graafland Centrum op 1 oktober j.l. is er veel energie vrijgekomen. Voor het enthousiasme zijn we als stuurgroep dankbaar. Het is nu de kunst om het momentum niet te verliezen.

W e zoeken nog wel naar de juiste balans. Hoe wegen we de verschillende prangen – de theologische vragen? Wij willen de drie themavelden – hermeneutiek, profetie en ecclesio-logie – op elkaar afstemmen. Hoe lees je de Bijbel? Hoe moet er vandaag gepreekt worden? Wat geloven we van de kerk? Het zijn vragen die alles met elkaar te maken hebben, maar het is ook wel een kwestie van balanceren, het juiste evenwicht vinden.

Stijl van theologiseren

Bij de plenaire bespreking vroeg collega T.T.J. Pleizier (Groningen): ‘Is er ook nagedacht over de stijl van theologiseren?’ Dat is een belangrijk punt. Als de hervormd gereformeerde beweging echt iets toe wil voegen aan de theologie in Nederland, dan vraagt dat om een bepaalde grondhouding.

Die stijl zal allereerst de stijl van het Koninkrijk moeten zijn. Bescheiden, omdat we ten dele kennen en profeteren, maar tegelijk ook beslist, omdat theologie niet over meningen van mensen gaat maar over het spreken van God en over God. Die stijl van het Koninkrijk is voor iedere christen van belang.

Er is eigenlijk nooit echt zoiets als een gereformeerde-bonds-theologie geweest. Dat moet ook maar zo blijven. Inhoudelijk leunt de theologie in hervormd-gereformeerde kring zwaar op de theologen uit de gereformeerde traditie, van langer geleden – Johannes Calvijn en Gisbertus Voetius – of van recenter tijd – Herman Friedrich Kohlbrügge en Herman Bavinck. De kracht van de hervormd-gereformeerde theologie ligt vooral in de bijbelse en bevindelijke prediking, de trouw aan de hervormde – en nu aan de protestantse – kerk als geheel en de oproep aan de kerk om Christus centraal te stellen. Als dat al een specifieke wijze van theologiseren oplevert, dan moet die stijl zich kenmerken door de woorden: existentieel betrokken, dienstbaar en belijdend.

Gebrokenheid

Op 1 oktober ging het ook nadrukkelijk over de relevantie van de theologiebeoefening voor de kerk in een seculiere context. Kunnen we de presentie van

Bavinck

God – die steeds meer uit de samenleving weggedrukt wordt – theologisch duiden? De sleutel daarvoor ligt in de erkenning dat God altijd al als de Verborgene aanwezig is. Juist het zwakke van God is in staat om eigenwijze mensen op de knieën te krijgen. Dat lukt niet door kracht noch door geweld, maar door boodschap van het kruis, een dwaasheid voor de wijzen van deze wereld.

Het geloof heeft nu eenmaal de schijn der dingen tegen. Daarom moet de theologie ook alle zweem van triomf afleggen en getuigen van de God, Die zich laat wegdrucken uit de wereld tot aan het kruis. Een gebroken hart belijdt een gebroken Heiland voor een gebroken wereld in een gebroken kerk. Dan moet de stijl van de theologie die van de gebrokenheid zijn.

Praktisch

Vanuit die grondhouding gaan we aan de slag. Als stuurgroep willen we in nauw overleg met alle betrokkenen dit academische jaar gebruiken om onze plannen concreter te maken. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden met betrekking tot publicaties. Moet dat in een bundel artikelen over een centraal onderwerp, of juist in kleinere publicaties over verschillende onderwerpen? Op welk niveau en voor welke doelgroep gaan we schrijven? Het CGC wil academische theologie stimuleren, maar wel op zo'n manier dat de mensen op het grondvlak – zeg maar de lezers van *De Waarheidsvriend* – er ook iets van merken.

Momenteel wordt er ook gewerkt aan het opzetten van een eigen website en aan het starten van fondsenwerving – met name door sponsoring vanuit het bedrijfsleven – om een of twee predikanten gedeeltelijk vrij te stellen voor theologisch onderzoek. Er is genoeg te doen. Net als bij het leren fietsen moet je in beweging blijven om niet te vallen – balanceren door rustig en doortastend verder te gaan. ■

De lezers van *De Waarheidsvriend* worden via deze maandelijkse rubriek op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond het Cornelis Graafland Centrum.

Dr. H. van den Belt is hoogleraar systematische theologie aan de Vrije Universiteit.